HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan osim nedjelje poslije podne u Puli u nakladnoj tiskari *Jos. Krmpotić*, Trg Custoza 1, gdje se nalazi tiskara, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavatelj *Josip Hain*. Telefona broj 58. Broj poštanske štedionice 36.615. Predplata iznaša 2 K 40 h mjesečno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 6 helera. Oglase računa se po 20 h jednostupni petitredak (3 mm).

Godina I. | Pula, četvrtak 2. rujna 1915 | Broj 55.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 1. septembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Tvrdjava Luck od jučer je u našim rukama. Valjana je solnogradska i gornjoaustrijska pješadijska pukovnija nadvojvode Rainera broj 59 bacila neprijatelja na nože vedo kolodvora i ušančenih baraka sjeverno tvrdjave te prodrla istodobno sa bježećim neprijateljem u grad, što je do večera pročišćen. Poraženi se neprijatelj povlačio prama jugu i jugoistoku. Kod Bialog Kamjena u sjeveroistočnoj Galiciji probila je vojska Böhm-Ermollijeva neprijateljske linije u širini od 20 kilometara. Dvostruki je ovaj dakle poraz prisilio sve još zapadno Styra boreće se ruske čete na uzmak za tom rijekom. Uzmicanje se ovo je prosirilo lijekom današnjeg jutra i na frontu kod Zborova, što je jučer zaposjednut po vojsci generala Bothmera. Na Strypi bije se još boj. Jedna je ruskih protunavala potisnula jučer u predjelu Kozove njemačku i austro-ugarsku brigadu na nekoliko kilometara. Provala s boka, započeta našim četama, da se potjera neprijatelja, ponukao je Ruse, a da nije još došla do učinka, na strjeloviti uzmak na istočni brijeg Strype. I Sjeverno Bučača suzbili smo više neprijateljskih navala te je neprijatelj pretrpio teške gubitke. Broj zadnjih dana u istočnoj Galiciji i istočno Vladimira Volinskog zarobljenih Rusa povisio se na 36 časnika i 15.250 momaka. Sveukupno su savezničke čete, što se bore pod austro-ugarskim vrhovnim zapovjedništvom, zarobile mjeseca augusta 190 časnika i 53.299 momaka a zaplijenile 34 topa i 123 strojnih pušaka. Sveukupni broj po ovim bojnim sijama od početka maja učinjenih zarobljenika iznaša około 2100 časnika i 642.500 momaka. U ovim smo operacijama zaplijenili 394 topova i 1275 strojnih pušaka.

Talijansko bojište.

Ta talijanskom je bojištu položaj nepromijenjen.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 1. septembra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Istočno bojište.

Istočno nastavljaju se borbe. Na zapadnoj fronti Grodna naše čete stoje pred tanjskom linijom utvrda. Izmedju Odoliska i Bialovječke šume nastavlja se progon. Gornji je tok Nareva pregažen. Sjeverno Kružanja neprijatelj je potisnut preko močvarnog predjela. Kod vojne skupine Mackensenove progon je u tijeku. Gdje se neprijatelj protivio bije odbijen. Čete su generala Bothmera sjurišale protiv žestokog neprijateljskog otpora gornji istočni brijeg rijeke Strype kod i sjeverno Zborova. Mimoilazno zapriječenje ruskim protunavalama svladano je nakom što su iste odbijene. Broj na istočnom i jugoistočnom bojištu po njemačkim četama učinjenih zarobljenika i zaplijenjenog ratnog materijala iznaša preko 2000 časnika, 269.839 momaka, preko 2200 topova, mnogo više od 560 strojnih pušaka, od kojih odpada na Kovno okruglo 20.000 zarobljenika, 827 topova a na Novo-Georgijevsk 90.000 zarobljenika izmedju kojih je 15 generala i 1200 topova i 150 strojnih pušaka. Zbrajanje topova i strojnih pušaka u Novo-Georgijevsku nije medjutim jošte svršeno dočim zbrajanje strojnih pušaka u Kovnu ni još započelo. Ne da se još pregledati zaliha municije, živeža i zobi u obim tvrdjavama. Broj zarobljenika, što su jih njemačke i austro-ugarske čete od 2. maja učinile, narastao je sada na nešto više nego milijun.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 1. septembra (D. u.) Glavni stan javlja:

Na svim frontama nije se dogodilo ništa znatnijeg.

Brest-Litovsk u plamenu.

Berlin, 1. septembra. Eugen Lennhof, ratni dopisnik „Vossische Zeitung" javlja svome listu: Šesti austro-ugarski vojni zbor dostigao sam u gorućem Brest-Litovsku. Ponovno pukla je pred mojim očima užasna slika besmislenog razaranja. Kaošto su zapalili mjesto Vladimir-Volinski i Novu Aleksandriju, zapalili su Rusi i Brest-Litovsk, prije nego su ga zapustili. Najveći dio lijepog i velikog grada je u ruševinama. Kad smo unišli u grad, još je na mnogim mjestima grada plamsao požar. Ulazeći u grad nije se vidjelo nego ruševine. Izgorena unutrnja tvrdjava, razoren veliki i lijepi kolodvor, gole ruševine na mjestu gdje je bio prije najljepši dio grada. Željeznička pruga obasuta uništenim vagunima, a medju njima crknuto blago. Što je požar pustio, uništilo je rusko vojništvo. Visoka i svjetla crkva, koja je do jučer bila krovom 50.000 ljudima, danas je ruševina.

Rusija i Srbija.

Rotterdam, 1. septembra. Prema ovamo stiglim izvještajima smatraju se Srbi radi držanja entente izdanima i prodani. Rusiju zastupaju u Nišu i Cetinju još jedino atašeji. Ruski poslanik u Sofiji obavlja agende za Niš. Rusija se u pregovorima entente drži u pozadini, što se u Nišu shvaća tako, da Rusija nastoji, kako bi spram balkanskih zemalja imala otvorena vrata.

Nesigurnost u Petrogradu.

Petrograd, 1. septembra. „Vossische Zeitung" piše: U zgradi generalnog stožera u Petrogradu bilo je višesatno ratno vijeće, kojemu su prisustvovali generali Ruski, Trolov, Januškević, Frederiks i Jusupov. Prisutnost zadnjega i imena drugih dokazuju, da je vijeće raspravljalo o tome, da se ruski dvor preseli u Moskvu. O stvari doznaje se sljedeće: Čim je palo Kovno predlagao je Frederiks caru, neka se privremeno dvor premjesti iz Petrograda. Da se ruski puk ne uznemiruje, morao bi car javiti, da ide sa obitelju na hodočašće u kievski samostan Lavrak i sv. Serafinu u Sarov, koje će trajati više sedmica i takó učiniti dobar utisak na narod. Generalisimus Nikolajević i general Ruski su se ovome usprotivili. Otada i radi toga nastale su glasine, da će dvorski ministar odstupiti. Generalni pobočnik carev izjavio je svečano, da preuzima svu odgovornost za to, da carski dvor ostane u Petrogradu.

Kad je pao Brest-Litovsk, pozvao je car predsjednika Dume Rodzianka s kojim je dva sata raspravljao i savjetovao se o prenosu dvora u Moskvu. Rodzianko je savjetovao, neka se za sada prenese iz Petrograda samo državni arkiv i umjetnine, dočim je savjetovao, neka se dvor ne seli, jer bi to bilo pogibeljno radi raspoloženja u narodu. Da se o tome uvjeri cara, prikazalo mu se bitku u zaljevu Rige kao veliku pobjedu. Upotrebilo se sva sredstva, da se caru prikaže položaj u ružičastim bojama.

Izjave Polivanova i Sazonova.

Hag, 1. septembra. Polivanov je, kao javlja „Times", izjavio: Najvažnije sakupljanje četa zbiva se sada oko Vilne. Godina 1917. je sada već bila na novačenju. Buduća dva godišta, 37. i 38. godišnjaci doći će sada na smotru. Skoro za tim doći će na red milijun mladih vojnika drugog saziva. Ova će dva milijuna biti izvježbana za frontu početkom proljeća. Sigurnost je Petrograda stalna. General Ruski ima za to na raspolaganje dosta vojništva. On je moja desna ruka te će sve učiniti, što leži u njegovoj moći, da radi sporazumno sa Dumom i javnim mnijenjem. Dužnost je i novinstva, da nas u našem radu podupre. — Sazonov je izjavio: Nikada nije bilo nikakvog nesporazumljenja sa saveznicima. U najvišim su krugovima posve zadovoljni sa saveznicima i njihovim djelovanjem. Poduzelo se sve korake, da vojska dobije potrebiti materijal i da bude mogla istovonako vojskovati kao na početku rata. Jednom za uvijek izjavljam, da Rusija ne će nikada sklopiti poseban mir, dok bude ma i jedan neprijateljski vojnik na ruskom zemljištu.

Nova ruska obrambena linija.

Chiasso, 1. septembra „Corriere della sera" javlja iz Londona, da Rusi pripravljaju novo obrambenu liniju, na kojoj se nadaju, da će moći obustaviti njemačku navalu. Nova je linija opskrbljena svim obrambenim tehničkim sredstvima. Rusi hoće da zapuštaju sve utvrde i da se oslone na nove poljske utvrde.

Veliki gubici saveznika u Dardanelima.

Carigrad, 1. sept. (D. u.) Prama privatnim vijestima su gubitki Engleza i Francuza u najnovijim bitkama u Dardanelima ogromni. Samo sjeverno Azmakdere, gdje su neprijateljske navale bile slabije nabrojilo se 3400 mrtvih.

Blokada grčke obale.

Carigrad, 1. septembra. Blokada luke Dedeagač po engleskoj floti, usprkos grčkog protesta traje dalje. Engleski brodovi istražuju redovito svaki brod koji ulazi ili izlazi iz luke. Bugarska je trgovina jako oštećena ovim postupkom Engleza. Pripovijeda se, da su engleski časnici, koji su došli na kraj u Dedeagač izrazili se, e će Bugarska još koješta osjetiti, ako se ne postavi na stranu Engleske.

Iz Bugarske.

Sofija, 1. septembra. Bugarske novine raspravljaju uvijek sa sve većim nezadovoljstvom izvještaje iz Niša o toku Skupštine, te zaključuju, da u Nišu nisu raspoloženi udovoljiti bugarskim zahtjevima. Vladin organ izjavlja, da se Bugarska ne će dati izigrati, kako to u Nišu namjeravaju.

Mirovni dogovori na vidiku.

London, 1. septembra. „Economist" upućuje, pretresajući list državnog tajnika Edwarda Greya, na to, da mirovni pregovori nijesu više, kako se čini, odveć daleko. „Frankfurter Zeitung", koja objedlanjuje gornju vijest, dodaje: Shvaćanje je Cytia „Economist" pravo objelodanio, te se tumači iz prijašnjih izjava državnog tajnika Greya, koji se daleko razilaze s njegovim sadašnjim pismom. Pa kako bilo, Njemačka mirno i hladno očekuje, dok će se smisao riječi britskoga ministra razjasniti.

Rotterdam, 1. septembra. „Nieuwe Rotterdamsche Courant" javlja iz Londona: Član donje kuće Bowles izvodi u „Daily Newsu": List državnog tajnika Greya protiv govora njemačkog kancelara sadržaje jedan redak, koji mora djelovati uznemirujuće, jer Greya naviješta, da bi sloboda mora nakon rata mogla medju narodima sačinjavati predmet obzira i nagodbe. Bowle naprotiv misli, da to pokazuje opasnu pripravnost pregovarati o jedinom oružju Engleske.

Dvije amerikanske tvornice municije uništene.

London, 1. septembra. (D. u.). „Daily Mail" javlja iz Londona, da su dvije tvornice puščanog praha u Vimingtonu, državi Delavare, bačene u zrak. Tvornica puščanog praha u Masahousetsu i tvornica šrapnela kod Baltimora oštećene su. Vlak, koji je vozio materijal za proizvadjanje baruta bio je u Jary Festu posvema razrušen.

Teška povreda podaničke vjernosti.

Beč, 1. septembra. Prema pouzdanim se vijestima nalazi u neutralnim državama naročito u Sjedinjenim Državama mnogo podanika monarhije, koji su kao radnici, ingenieuri ili u drugom kojem svojstvu zaposleni u poduzećima, tvornicama, koje zgotavljaju ratne potrepštine za naše neprijatelje. Ovakvi državljani, koji su zaboravili na svoju dužnost, te na taj na-

JURAT.

(Dalje).

Al dodje i prilika, da se i jurat sa svojim principalom našali.

Baš je bio francuski rat, i jedan komesar dodje, da kupuje za vojsku marvu. Podžupan je imao stotinu junaca, i to sve lijepo proda komesaru, koji do sad nikad s marvom trgovao nije, i slabo se u tom razumijevaše.

To dočuje Marko, i polako dovuče komesara na stranu, da mu neku važnu otkrije.

„Vidite, gospodine, kakav je čovjek taj moj principal, kako vas je ljuto prevario. Ta to je matora marva. Pogledajte samo! Vijedno već nema gornjih zuba." Komesar brze bolje trči, da se uvjeri, kad tamo, ono zaista vidi, da je jurat imao pravo, pa ato stade vikati, psovati, i mal se nije potukao sa podžupanom. Jedva su mu usnije drugi ljudi dokazali, da junci niti i kada imali, niti će kad imati gornjih zuba.

* * *

Drugi put opet dodje savjetnik X. i stade upravo kod podžupana, baš kad ovaj nije doma bio. Sam se jurat kod kuće desio. Savjetnik je već vise puta čuo, da je Marko šaljivdjija, zato se upusti s njime u razgovor. Pitao je i za principala mu, je li zdrav, je li krepak, jer ima već deset godina, kako ga nije vidio.

„Zdrav je on „fala Bogu", reče Marko, „samo siromak već ne čuje ništa, sasvim je oglušio."

„O siromak čovjek!" vajkaše se savjetnik.

„Jest, tako je, ne može mu se čovjek dosta navikati, i opet ne može da razumije."

To je savjetniku bilo veoma žao. A medjurim Marko ode, da principala kući dozove. Na putu pitaše ga principal za svog starog poznanika.

„Zdrav je," reči će Marko, „al na žalost gluh je kao top. Čitav sam premukao, samo što sam pet minuta s njim divanio. Nego koliko je gluh, toliko valjda misli, da je cijeli svijet gluh, pa tako viče, da me i sada uho boli.

„O, o, to je baš nevolja." teškao se podžupan. A Marko se malo odvuko na stranu, jer su već kod kuće bili.

Savjetnik, čim je još iz daleka opazio svog starog znanca dreknuo je na sav glas: „Sluga sam pokoran, spektabilis."

„No ovaj je oglušio i preglušio, — tu sad valja vikati. Pa prignuvši mu se sasma na uho, što više može zaviče: „Dobro mi došli gospodine."

Savjetnik se trže i uklone glavu, pa onda opet on stade vikati:

„Ta nisam ja gluh, ne morate se vi tako usiljevati."

„Bome nisam ja gluh," reče ne to podžupan malo tiše.

Sad su tek ušli u trag, da ih je onaj djavolan obojicu prevario.

* * *

Al sad dolazi najopasnija šala, što se juratu dopala, koja ni principalu nije najmanje po volji bila.

Dobri ovaj starac imao je mladu ženu, al koliko bijaše lijepa, nije bila ni slijepa, pa je znala razlikovati, što je lijepo i mlado, a što je matoro i ružno. Dakle je naš principal nešto namirisao, što mu nije bilo ugodno.

„Audijat: reči će mu jedared," hoću da vas pitam sa savjet u nekoj tugaljivoj pravnoj stvari."

„Ja imam suvaču, a imam i jednog kera. Od nekog doba primjetio sam, da se ker namamio pa mi krišom iz suvače brašno žderc. Sad naučite me vi (vi ste mudar čovjek) hoću li, da se odrečem suvače, ili da odčušnem kera. Koje je pametnije." Na to se braća Marko grohotom nasmijajo.

„Ni jedno ni drugo nemojte činiti, niti se odredit suvače niti tjerati kera, već očepite suvadžiji 25 batina, što nije kadar bolje čuvati suvaču."

Starac je šutio, — a šta je i znao, kad je takav ovaj svijet.

(Konac.)

čin jačaju neprijateljske vlasti i otešćavaju monarhiji vodjenje rata, ne nose samo moralnu krivnju, već počinjaju i zločin protiv vojnoj sili države, koji se prema § 327. v. k. z. kažnjava teškom tamnicom od deset do dvadeset godina, odnosno kaznom smrti na vješalima. Okolnost, da je djelo počinjeno u inozemstvu, ne sprječava kazneni progon.

Poklonstvene deputacije iz Ugarske i Hrvatske u Beču.

Beč, 1. septembra. (D. u.) Pod vodstvom ugarskog ministarskog predsjednika i hrvatskog bana Skerleca prispjelo je navečer oko 470 članova municipija Ugarske, Hrvatske i Slavonije, koji će se sutra pokloniti cesaru. Grad je svečano okićen zastavama. Gostovi bili su od publike živahno pozdravljeni. Navečer bio je primitak kod austrijskog ministarskog predsjednika, koji je poklonstvenu deputaciju pozdravio srdačnom dobrodošlicom. Govornik je naglasio, da je po pragmatičkoj sankciji, koja veže sve na izmjeničnu obranu, vjernost i slogu pokazala, bilo na bojnim poljanama, bilo u unutarnjosti države na dobre plodove, te će i u buduće učiniti da nas bude oduševljavalo pravo prijateljstvo, ljubav i historična skupnost dalnjeg rada za spas obiju država, za sreću monarhije, za sjaj i slavu obljubljene vladajuće kuće. Na pozdrav ministarskog predsjednika grofa Stürghka odgovorio je ugarski ministarski predsjednik grof Tisza, zahvalivši se srdačno na pozdravu. Govornik je nastavio, da je deputaciju dovela u Beč vjerna odanost, ljubav i strahopočitanje do Preuzvišenog vladara, kaošto i prijateljska čuvstva naprama Austrijanaca. Govornik je tada naglasio, da smo u sadašnjoj velikoj borbi pobijedili, jer smo bili jaki i složni. Ako hoćemo ovaj rat uzdržati u izmjeničnoj ljubavi i povjerenju moramo ista osjećanja takodjer i u mirno doba dalje nastaviti, onda će monarhija trajno tu stati sa prestižom i to će svakomu oduzeti volju, da drskom rukom kuša uzdrmati sigurnost monarhije. Govori obiju ministara bili su primljeni burnim i dugotrajnim odobravanjem.

Evropski rat.

Pedesetšesti je ratni ljedan na izmaku, a još nikoji znakovi ne pokazuju neke bitne promjene na bolje. Austro-Njemačke vojske na istoku beru uspjeh za uspjehom.

To su uspjesi, koji se mogu poreditis onim marševima iz godine 1870./71. na Pariz i s onim od godine 1866. do pred vrata Beča. Nakon tih uspjeha stoje danas njemačke armeje na Bobru, Varevu, i Budu sa armejama Scholza, Galvitza, Princa Leopolda i onim generala Mackensena na liniji, koja se vuče iz Bjelostoka preko Bjelska i Brest-Litovska prema Pripetu. — Dakle baš ondje, gdje se 1812. godine nalazila druga ruska armeja.

Ruski je uzmak navadno najveći u odsjeku izmedju Njemena i Pripetovih močvara.

Izmedju Milije i Olite nalaze se Rusi još uvijek na zapadnoj strani rijeke Njemena, koji medjutim počimaju lagano prelaziti, što je posljedica ispražnjenja Olite. Ovaj dio izmiče pravcem prema Vilni. Istočno Buga zatvorilo je austro-ugarsko konjaništvo nakon zauzeća Kovela Volinske utvrde i izoliralo tamo se nalazeće ruske vojne sile.

Od rijeke Njemena sa sjever prema istočnom moru otvorila je njemačka vojska ponovno vatru na ruske položaje.

Djelovanje je njemačke flote u Istočnom moru svedeno na to, da potjera, ako već ne može da pobije ruske ratne mornaričke brodove, što krstare oko svojih običnih boravišta pred riškim zaljevom te u finskim vodama na sjeveru.

* * *

Velika je razlika izmedju rata, što ga vodi Rusija na istoku i **Francuzi i Englezi** na zapadu u Francuskoj.

Onamo na sjeveru vlada gigantska borba — tamo na zapadu vlada malne čarkanje. Na cijeloj fronti već kroz tjedne ne djeluju nego tu i tamo na izmjence tek topdžijski okršaji.

Engleska i francuska ratna mornarica krstare u flandrijskim vodama nišaneći na njemačke baterije na flandrijskoj obali.

* * *

Na **talijanskom** je bojištu najnoviji dogodjaj bez sumnje talijanski zapletaj u rat s Turskom.

Najzanimivije je da se još do danas nije Italija odlučila na realni korak suprot Turske, kako je to učinila Engleska i Francuska. Inače nema na ovome bojištu važnijih dogadjaja, te nije prema tomu prijašnja slika zauzetih točaka i položaja do danas u ničem promijenjena.

* * *

Na **srpsko-crnogorskoj** je granici došlo posljednjih dana nakon dužeg mirovanja ponovno do živahnih pograničnih okršaja, koji su ponajviše upravljeni bili na oštećivanje brzojavnih i telefonskih te ostalih komunikacionih spojeva.

* * *

Na **turskom bojištu** nema već kojih deset dana nikakvih važnijih vijesti: niti na dardanelskoj fronti niti na sueškom kanalu, niti na Kavkazu.

Naprotiv najavljuju turske vijesti, da su njihove čete otvorile živahnu vatru na engleske pozicije, na otočiću Perim, što se nalazi u Crvenom moru tik arapske obale. Isto tako na južno arapski grad Aden. Tu vijest treba u toliko uzeti sa rezervom, što je udaljenost od obale kojih 10—15 km — prema tome može tu daljinu doseći tek paljba topova dalekog nišana.

Razmještaj talijanskih ratnih sila na koruškoj i soškoj fronti.

Talijanske su bojne sile na koruškoj i soškoj fronti smještene u dva reda. Prvi red sačinjava operacijonu liniju, drugi t. zv. pričuvu.

Bojnu liniju čini 10 jakih djelova, koji su većinom upravljeni na naše gorske prijelaze i ostala važna utvrdjenja u obrani važnih pozicija.

Koruška fronta.

Ovdje nijesu još nigdje zauzeli naših teritorija. Na ovoj su fronti smještena 4 jaka odjela talijanskih elitnih četa. Prvi s centrumom poviše mjesta Vigo u Italiji.

Drugi dio s centrumom poviše talijanskog mjesta Paluzza prema pograničnom prelazu Plöcken.

Treći i četvrti dio s centrumom lijevo i desno željezničkog križališta Pontebe prema Malborgetu.

Sve se te sile nalaze na talijanskom zemljištu, te su — makar premoćni — nemoćni da predju koruško granicu.

Sočanska fronta.

Tu su se dosele razvili najodlučniji bojevi, zato je ovdje i razmještena glavna talijanska bojna sila.

Nešto 20 km. južno mjesta Pontebe prostire se prvi centar talijanskih sila, koje su upravljene prema prelazu iz Gemone u Kobarid. Južno prvog dijela nalazi se centar drugog dijela, koji teži s južne strane prema Kobaridu.

Na zauzetom se zemljištu smjestila treća bojna jedinica pravcem na Tolmin i Kobarid.

Posljednje tri armeje polaze ishodištem iz Krmina te Gradiške prema Gorici — s Tržića pravcem k Vipavi.

Medjutim je otpor naše vojske tako velik, da još dosele nije uspjelo neprijatelju nigdje prijeći utvrdjenih pozicija.

Talijanska snubljenja na Balkanu.

Službeni srpski list „Samouprava“ daje jesnog izražaja na utvrdjivanje optimističnog raspoloženja, kole vlada u talijanskim novinama gledom na rasplet balkanskog problema.

Milanski „Corriere della Sera“ misli, da odgovorna nota, koju su u glavnom raspreli prijestolonaslednik Srbije i Pašić, dovodi k prvim počecima ponovnog sastava balkanskog saveza.

Medjutim se opaža u svim srpskim listovima usprkos prijateljskog primitka note neko rezervirano držanje, ma da su spremni na odstup Makedonije.

Srbija se nada, da će je po njenom mišljenju pobjednički četvorni sporazum dovoljno oštetiti za njeno „žrtvovanje“. Srbija, naravno, da ne će ustupiti ni pedalj zemlje, ako se ne udovolji maksimalnom programu njenih iredentista.

„Corriere della Sera“ piše, da četvorni sporazum ne teži za pomoći balkanskih neutralaca, nego da on tobože hoće, da provede sve principe, za koje i pod kojima četvorni sporazum vojuje.

„Četvorni sporazum“ — veli „Corriere della Sera“ — „vojuje za slobodu naroda i prava malih.“

„Ako se Balkanci priključe četvornom sporazumu, to oni vojuju za sebe, ne za četvorni sporazum.“

Razne vijesti.

Obznana. C. kr. ravnateljstvo poste i brzojava u Trstu saopćuje nam slijedeće: Naknadno o. u. pismu od 5. augusta o. g. br. 22611/3-15 priopćuje se, da se je na temelju otpisa ministarstva trgovine od 27. augusta o. g. br. 27047/P pošiljanje uzoraka robe za c. kr. vojsku na bojnom polju pod poznatim uvjetima proširilo na urede: br. 48, 65, 69, 73, 157, 179, 328, 329.

Nadobudne izjave. Na nagovor nadbiskupa dr. Stadlera kod primanja prigodom cesarevog rodjendana odgovorio je general Sarkotić: „Nema dvojbe, da će iza strašne vojne, kada se bude u našoj državi uspostavio mir, skrbiti odlučujući faktori za to, da bude udovoljeno opravdanim aspiracijama hrvatskog naroda!“ Mariborska „Straža“ javlja, da je doznala iz poučenih krugova, da se ugledni njemačko nacijonalni krugovi u Gracu bave mišlju, kako bi se stalno uredile narodnosnopolitički odnošaji sa Slovenima u Štajerskoj, koji su doma i na bojištu pokazali se kao najdidičniji stražari austrijske misli. S tim bi bilo moguće u buduće izbjegnuti za uvijek dogodjajima, koji su silili Slovence na otporne akcije, koje su se općutljivo zarezali svoje znakove u cijelu pokrajinsku upravu.

Ako ova vijest odgovara činjenici, onda bi njemačko nacijonalni krugovi bili pripravni da uvede narodne razmjere u svim pokrajinama. Koliko je nama poznato misli se u odlučujucim višim krugovima na višu uredbu narodnih odnošaja, s kojom bi se definitivno riješio udes hrvatskog i slovenskog naroda te bi se postavilo hrv. slov. narod na jugu kao jaz proti svim neprijateljskim navalama na Austriju i Habzburgovce.“

Zabrana modro-bijelo-crvene boje. Prasko policijsko ravnateljstvo izdalo je slijedeću odredbu: Prodaja trikolora, kokarda itd., ne gledeć na to, kako su ove boje postavljane kaošto i predmeti okrašeni ovim bojama je uopće zabranjeno. Tko se ogriješi proti ovoj odredbi bit će kažnjem na temelju carske naredbe od dne 20. aprila 1854. novčanom globom od 2 do 100 K, ili zatvorom od šest sati do 14 dana.

Brzićeve pjesme od žalosti naroda radi sarajevskog zločina jesu na prodaju u trafici Fait, ulica Barbacani.

Lijep primjer bratske ljubavi. Naši radnici u c. i kr. arsenalu, usprkos velikoj skupoći i dvostrukom trošku, sječaju se skoro redovito svoje braće, koje se bore za domovinu na talijanskoj fronti. Nedavno tome su radnici „Ausrüstungsdirekcije“ već sabrali lijepi iznos za mineralnu vodu našim vojnicima na talijanskoj medji, a jučer su, kako čitamo u „Polaer Tagblattu“, opet sabrali lijepu svotu od 211 K 40 h u istu svrhu. Buduć je u toj direkciji najviše uposlenih radnika slavenske narodnosti, to taj lijepi čin bratske ljubavi služi i njima na čast.

Talijani psuju Srbiju. „Reichspost“ dobiva s talijanske granice sadržaj članka „Corriera della Sera“. List piše medju ostalim ovako: ... . medjutim ushtjedne li ili ne ushtjedne (Srbija naime da se pokori), bude li Bugarska pametna, morat će onako, kako mi hoćemo. Sukobi će se riješiti u Sofiji, a ne će u Nišu. To je mjesto, u kojem će se „circulus vitiosus“ rasplesti i nanovo spleti. Bude li Sofija odlučila, pa ako Srbija misli prkositi, onda je zgodnije, da se odmah iznevjeri svojim sadanjim saveznicima, pa neka prijedje u protivni tabor. Mi znamo, da bi tada Austrija dobila 200.000 vojnika više, ali tada bi bili bar na čistu...“

Dobrovoljni prinosi.

Za hrvatske škole u Puli:

Naša je uprava primila te će proslijediti svrsi slijedeće prinose:

Antun Grünbaum za dobivenu okladu	K 2·—
N. N.	„ 2·—
Ukupno	K 4·—
Prije iskazano	„ 1934·50
Sveukupno	K 1938·50

Gubici Istrana u c. i kr. 97. pješ. pukovniji.

Tumač kratica: M. (mrtav); R. (ranjen); Z (zarobljen). — Prvi broj označuje pukovniju, drugi pododjel (satniju, bateriju, eskadron itd.).

(Dalje.)

Momčad:

Monjač Antun, pj., 97, 10, Volosko, Kastav, 1883., R. — Morate Antun, pj., 97, 8, Poreč, Buje, 1889., R. — More Bart., des., 97, 7, Kopar, 1885., R. — Movelo Oskar, pj., 97, 2, Kopar, 1885., Milje, 1893., R. — Mosetich Ciril, pj., 97, 9, R.

Nacinovich Josip, pj., 97, 12, Poreč, Grižnjan, 1888, R.

Ovčarić Antun, pj., 97, 3, Volosko 1889., R.

Pauletić Ivan, pj., 97, 3, Pazin, 1882., R. — Pauletić Ivan, pj., 97, 7, Pazin, 1890., R. — Paulić Ivan, pj., 97, 1, Kopar, Marezige, 1891., R. — Paulović Josip, pj., 97, 2, Kopar, Piran, 1882., R. — Pavletić Marko, pj., 97, 2, Kopar, Roč. 1891., R.

Perančić Ivan, pj., 97, 8, Pazin, 1888., R. — Petaros Petar, raz., 97, 8, Kopar, Dolina, 1891., R. — Petercol Josip, pj., 97, 7, Pazin, 1892., R.

Picinić Antun, pj., 97, 3, Mali Lošinj, 1891., R. — Pišken Ivan., dok., pr., 97, 2, Pula, Barbana, 1889., R. (18.—31. X. 1914.).

Platzer Gjuro, oruž. zb., 4. krilo, Koruška Z. (Prič. voj. bolnica u Kragujevcu Srbija.

Polonio Antun, pj., 97, 6, Vrbnik, 1890., M. (18.—31. X. 1914). — Poisin Ivan, pj., 97, 3, Volosko, 1885., R. — Poropat Antun, raz. nasl. des., 97, 1, Kopar, Piran, 1880., R. — Poropat Petar, pj., 97, 7, Kopar, Piran, 1890., R. — Poropat Ivan I., pj., 97, 9, Kopar, Piran, 1884., M. (18.—31. X. 1914. — Posedel Blaž, nar., 97, 11, Kopar, Pićan, 1887., R.

Potončić Franjo, pj., 97, 12, R. — Pavan Josip, pj., 97, 11, Krk, Vrbnik, 1880., M. (18.—31. X. 1914.). — Požar Blaž, pj. 97, 6, Pazin, 1887., R.

Prebeličić Milan, des., nasl. vod. 97, 7, Volosko, Jelšane, 1886., Z. — Pribetić Stjepan, pj., 97, Poreč, 1883., R.

Pučić Franjo, pj. 97, 12, Pazin, Žminj, 1885., R. — Pugliesi Cezar, pj., 97, 12, Kopar, Ižula, 1881., R.

Radosić Absalon, pj., 97, 9, Lošinj, Mali 1887., M. (18.—31.' X. 1914). — Rakar Ivan, des. nasl. vod., 97, 3, Kopar, Piran, 1890., M. 18.—31. X. 1914. — Raudinić Josip, pj., 97, 9, Kopar, Roč. 1890., R.

Ribarić Antun, pj., 97, 2, Volosko, Materija, 1888., R. — Rihtar Josip, pj., 97, 1, Kopar, Dekani, 1890., R. — Ritoss Matija, pj., 97, 1, Poreč, Višnjan, 1888., R.

Runko Ivan, pj., 97, 9, Pazin, 1888., R. — Rutter Petar, pj., 97, 1, 1887., R. — Ružić Antun, pj., 97, 3, Pazin, 1888., M. (18.—31. X. 1914).

Schinlanz Ivan, pj., 97, 10, Poreč, Motovun, 1887., M. (18.—31. X. 1914).

Segulin Antun, dok. pr., 97, 2, Volosko Materija, 1883, M. (18.—31. X. 1914.). — Segulin Antun, pj., 97, 2, Volosko, Opatija Materija, 1887, R. — Sekulić Benedikt, pj., 97, 2, R. — Sema Josip, pj., 87, 12, Poreč, Portole, 1889, R. — Sinković Matija, dok. pr., 97, 1, Volosko, Opatija 1886, R.

Sigar Nikola, pj., 97, 12, Pula, 1885., M. (18.—31. X. 1914.). — Sinčić Ivan raz., nasl. des., 97, 3, Volosko, Jelšane 1885., M. (18.—31. X. 1914.).

Skabić Jakob, pj., 97, 12, R. — Skalamera Rajmund, pj., Volosko, Mošćenice 1888., R. — Skarabot Franjo, des., 97, 2, Kopar, 1884., R. — Sluga Franjo, pj., 97, 1, Volosko, Materija, 1888, R.

Smolizza Matija, pj., 97, 7, Poreč, Višnjan, 1886, R.

(Dalje slijedi.)